

Přírodní rezervace Štíří důl se nachází v hluboce zaříznutém údolí Štírového potoka, který protéká mezi Malým Dárkem a údolní nivou řeky Doubravy jihozápadně nedaleko Vojnova Městce.

Vzhledem ke geologickému podloží, které zde tvoří vápenité slínovce a prachovce, vlhkosti a příznivé druhové skladbě vegetace, se zde nachází i řada měkkýšů. V současnosti bylo v oblasti nalezeno 38 druhů plžů („šneků“), z nichž jeden je vodní, a 2 druhy mlžů („škebli“).

Ve Štířím dole se nachází řada zajímavých druhů. Například vrásenka orlojovitá, mnohozubka evropská, slimáčnice průhledná a další.

tato rezervace je jednou z pěti jejích lokalit na Vysočině.

Věděli jste, ...

... kolik měří ulita nejmenšího plže?

Je to až neuvěřitelné, ale ulita našeho nejmenšího plže měří pouze 1,6 mm. Je jím **boděnka malinká**, což je poměrně nenáročný druh, kterého najdeme po celém našem území.

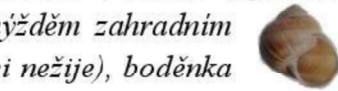

Pokud bychom ho srovnali s našim největším ulitnatým plžem – hlemýžděm zahradním (ten však v této rezervaci nežije), boděnka je 25x menší, ulita hlemýždě měří totiž až 4 cm.

... jakou barvu má krev měkkýšů?

Stejnou jako šlechtici – **modrou**. Je to způsobeno přítomností volně rozpustěné mědi v krevním barvivu – hemocyjaninu. Existují i však výjimky, které mají krev **červenou** jako „obyčejní lidé“, jejich krevním barvivem je hemoglobin s obsahem železa.

Žije zde i **blyštivka skleněná**, která je zařazena do Červeného seznamu chráněných druhů České republiky jako zranitelný druh a

Víte, že...

... existují i chlupatí plži?

Ano, existují, nejde však o skutečné chlupy, jde o výrůstky ze svrchní vrstvy ulity, které slouží k lepšímu přichycení na rostliny, které

konzumují, nebo k obraně proti predátorům. Na lokalitě najdeme hned dva „chlupáče“ – **chlupatku jednozubou** a **zuboústku zubatou**. Chlupatka své chloupky v dospělosti ztrácí, na její ulitě však zůstávají jizvy.

Najdeme zde dokonce i plže, který má na své ulitě trny. Jde o **ostnatku trnitou**.

... suchozemští plži jsou hermafrodité?

To znamená, že mají jak samčí, tak samičí pohlavní orgány. Ale i přesto potřebují k páření partnera, se kterým si vymění spermie.

... a kladou vajíčka?

Ano, ve smišce do půdy.

Věděli jste, ...

... že sliz plžů může být barevný?

Plzák hnědý, kterého často najdeme na houbách,

má sliz oranžový. To si můžete snadno ověřit, pokud jej pohladíte po hřbetě. Ale pozor, sliz na chodidle je bezbarvý. Naopak je tomu u plzáka alpského a plzáka zahradního, sliz na hřebě je bezbarvý, ale jejich chodidla produkují oranžový sliz.

... proč mají některé jantarky zvláštní tykadla?

Jantarku obecnou napadají larvy motolic. Ty vysílají do tykadel výbežky, které jsou zelené, typicky proužkované, pulzující, a tím lákají ptáky – své definitivní hostitele.

... že někteří plži žijí i pod ledem?

Je to výjimka, většina našich plžů je přes zimu zavičkováná a aktivní nejsou. Avšak mláďata skleněnky průsvitné se líhnou až na podzim a jsou pak aktivní přes zimu, a to i pod ledem. V létě naopak těžko najdeme živého jedince, nacházíme pouze prázdné ulity nebo její vajíčka.

Víte, ...

... jaký je rozdíl mezi slimákem a plzákem?

Lidé si to často pletou. I novináři v tom mají zmatek!

Slimák má dýchací otvor v zadní polovině štítu, na hřbetě má kýl, chodidlo je rozděleno na tři pruhy. **Plzák** má dýchací otvor v přední polovině štítu, hřbet je bez kýlu a má jednolitě chodidlo.

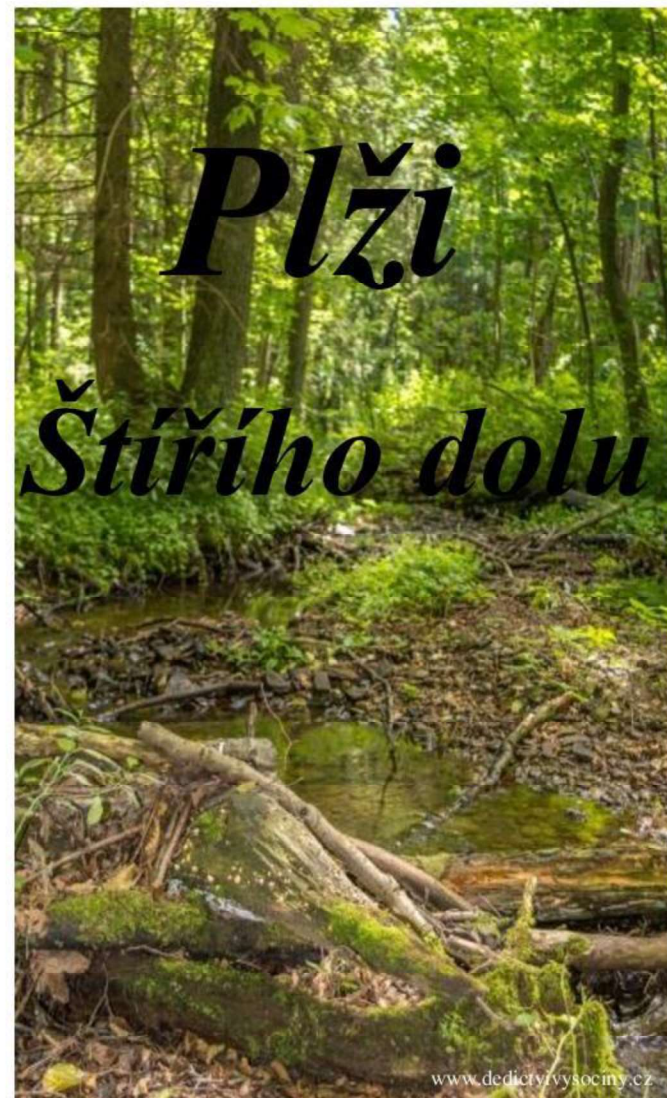
Kdo je tedy ve skutečnosti úhlavní nepřítel zahrádkářů? Slimák, jak se mu většinou říká, nebo plzák?

Jde o plzáka španělského. Je to náš nepůvodní druh, který se k nám dostal v 90. letech z jihu Evropy.

Rada na závěr: kdy a kde hledat plže?

Nejlépe hledáme za vlhkého počasí, po vydatnějším dešti, kdy jsou plži nejvíce aktivní. Hledáme na vegetaci, na kůře stromů nebo pod ní, u paty stromů, na padlém dřevě, pod kameny nebo v opadaném listí a ve svrchní vrstvě půdy. Naši plži preferují listnaté stromy, v této oblasti zejména javory.

Tato přírodní rezervace je v CHKO Žďárské vrchy

unikátní, protože se zde nacházejí fragmenty zachovalých lesních a lučních společenstev s výskytem chráněných a ohrožených druhů, zejména mloka skvrnitého a hořečku mnohotvarého českého.

